

NELLI-työ kirjastoissa

Palvelujen kehittämisen kannalta NELLI näyttää avaavan melkoisia mahdollisuuksia. Voimme NELLIn avulla saada elektroniset aineistot esiin kootusti ja tietokantapohjaisesti, mikä merkitsee, että niitä voidaan etsiä monin eri tavoin ja erikielisten käyttöliittymien kautta. Tämä tuntuisi avaavan mahdollisuuksia keventää ja samalla selkiyttää kirjastojen webbisivuja, jotka ovat saattaneet paisua ja muuttua kenties vähän sekaviksikin osaksi juuri e-aineistoja esittelevien linkkilistasivujen runsauden vuoksi.

Aineistojen lisäksi voimme koota NELLiin, i-painikkeiden taakse, myös elektronisia aineistoja koskevaa tietoa, esimerkiksi kuvauksia aineistojen sisällöstä ja tietoa niiden käyttötavoista ja käyttöehdoista. Näin NELListä voitaisiin luoda käyttäjäkoulutus- ja itseopiskeluympäristö, jossa olisi kootusti tietoresurssit ja tiivistettyä tietoa niistä. Tämä tuntuisi antavan mahdollisuuden keskittyä (muissa) varsinaisissa käyttäjäkoulutus- ja itseopiskeluaineistoissa enemmän tiedonhakuun, -hankintaan ja -hallintaan liittyvän ajattelun välittämiseen.

Aineiston tiedot

Edilex [Full Text](#)

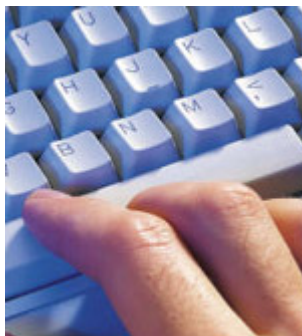
Kuvaus:

Edilex päivitetään lainasäädöksiä myös Edilexissä.

Helsingin kokoukset.

Edilexin taltiointi.

Elektronisten aineistojen käyttöön saattamiseen liittyvää työtä ajatellen NELLIn ei voi väittää lupaavan yhtä paljon. E-aineistojen lisääntyminen on osoittautunut kirjastoille kaikkiaankin hyvin työllistäväksi. Onhan osa e-aineistoista sekä luetteloitu HELKAan että viety kirjastojen kotisivujen linkkilistoille tai ejournals-tietokantaan. Palvelujen osoitteiden muuttuessa muutokset on täytynyt päivittää useammassa eri kirjastossa ja monesti vielä useammalle eri sivulle . Erikielisten webbisivujen lisäksi kirjastolla on saattanut olla verkko-opetusaineistoja, joihin on myös sisältynyt päivitettäviä linkkejä e-aineistoihin. Sitä paitsi kirjastoissa on saatu tottua selvittämään mitä erilaisimpia yhteysongelmia ja niiden syitä ja vastamaan asiakkaiden niitä koskeviin kysymyksiin.

NELLIn voi toki väittää lupaavan helpotusta lähinnä URL-osoitteiden ylläpitotyöhön, kuitenkin vasta vähän pidemmällä tähtäimellä. Näin alkuvaiheessa NELLI merkitsee vielä yhden e-aineistojen käyttöön saattamiskanavan kehittämistä ja ylläpitoa muiden rinnalla. Ei webbisivujen e-aineistoja esittelevistä linkkilistauksista voi nimittäin luopua noin vain. NELLInhän on tähän mennessä viety lähinnä vain maksullisia aineistoja, jotka ovat vain osa kirjastojen webbisivuilla esitellyistä e-aineistoista. Eli aika paljon on edessä luettelointi- ja kuvailutyötä. Sitä paitsi käyttäjille olisi kai annettava aikaa tottua NELLIn ja oppia käyttämään sitä. Osa asiakkaistahan vasta

tottunut kirjastojen verkkosivuilta avautuviin linkkilistoihin ja oppinut etsimään e-aineistoja niiden kautta.

Kaiken lisäksi NELLI tuntuu myös asettavan paineita tutustua aineistoihin, niiden käyttöliittymiin ja hakuominaisuuksiin entistä paremmin. Webbisivujen linkkilistoja vartenhan on riittänyt aihealueen karkeahko määrittäminen. NELLIn 'toivotaan' paitsi aineistojen tyypittelyä (viitetietokannat, hakuteokset, jne.), aihealueittaista kategorisointia ja asiasanoitusta myös lyhyitä luonnehdintoja niistä ja jopa niiden hakuominaisuuksien vertailua hakuvihjeiden antamista varten. Jotain apua tähän työhön saatetaan saada muiden korkeakoulukirjastojen piirissä tehdyistä aineistokuvailuista ja hakuvihjeistä, mutta tässä vaiheessa aika vähän, kun kaikki ovat NELLIn kanssa niin alussa.

Eli melkoista lisäpanostusta HY:n kirjastoilta edellytetään, ennen kuin NELLIn saataisiin sellainen, että sen voitaisiin todella väittää parantavan asiakkaiden verkkopalveluja. Työhön ryhtymisen kannattavuutta voi perustella paitsi asiakkaiden verkkopalvelujen kehittämisellä (vrt. edellä esitetyt näkymät) myös sillä, että NELLI tarjoaa mahdollisuuden koota eri kirjastoissa olevaa verkkoaineistojen tuntemusta ja saattaa se kaikkien hyödyksi. Mistä kirjastoissa riittää työvoimaa NELLI-töihin kun on muutenkin niin paljon kaikkea – tässä riittää työnjohdollista haastetta.

Toisaalta on niinkin, että kirjastoissa on jo ehditty tehdä jonkin verran NELLI-töitä. Tämä tulee kirjastoissa esiin UPJ-tehtäväkuvauksia tarkastellessa. Tässä yhteydessä voisikin ehkä keskustella myös siitä, miten töitä voitaisiin mahdollisesti organisoida ja jakaa uudelleen niin, että NELLIn kehittämiseen irtoaisi voimavaroja.

Siitä, millaisia tehtäviä suorittavat työntekijät ovat eri kirjastoissa NELLIn liittyviin töihin tarttuneet, ei liene kovin tarkkaa kuvaa kellään.

Metalib- ja SFX-koulutustilaisuuksissa on käynyt hyvin monenlaisissa tehtävissä toimivaa väkeä. Metalib-koulutustilaisuuksissa on ollut ehkä eniten kirjastojen informaatiopalvelusta ja tiedonhankinnan koulutuksesta sekä verkkopalvelujen, elektronisten lukusalien tai webbisivustojen kehittämisestä vastaavia informaattikkoja ja kirjastonhoitajia. Tämä vaikuttaa tarkoituksenmukaiselta, liittyyhän

Metalib-luettelointiin ja kuvailuun sellaisia tehtäviä, jotka edellyttävät aineistojen sisältöjen ja käyttötapojen tuntemusta, mitä juuri informaattikoilla ja tiedonhankinnan koulutuksesta vastaavilla kirjastonhoitajilla on.

Osin samaa väkeä kuin Metalib-koulutustilaisuuksissa on ollut myös SFX-koulutustilaisuuksissa, mutta joukossa on näyttänyt olevan myös muuta väkeä, esimerkiksi kirjastojen lehtivastaavia. Viimeksi mainittujen osallistuminen

vaikuttaa tarkoituksenmukaiselta, tuntuisihan ejournals- ja SFX-luettelointi olevan luonteva osa lehtien saapumisvalvontatyötä.

NELLI/Metalib-luetteloinnista tai ainakin aineistojen kuvailuista, asiasanoituksesta ja kategorisoinneista on kirjastoissa jo tiettyä tuntumaa. Nyt pitäisi vain lähteä yhdessä kehittämään kuvailun periaatteita ja pohtimaan, mitä aineistoja ja miten NELLIin on tarkoituksenmukaista viedä.

NELLIin niinkään liittyvään SFX-aktivointiin on ollut mahdollista saada tuntumaa jo pidemmän aikaa kirjastojen omien tilausten ejournals-tietokantaan viennin yhteydessä. Tässäkin työssä olisi kenties tarpeen kehittää kiinteämpää yhteydenpitoa erilaisten merkintöjen yhdenmukaistamiseksi. Kohta saattaa tulla pohdittavaksi myös kysymys ejournals-tietokannan lakkauttamisesta, kun NELLIin lehtivalintatoimintoon on saatu liitettyä myös mahdollisuus etsiä lehtiä aihealueittain.

Metalib-luettelointi on muilta osin suhteellisen helppoa, mutta aineistojen konfigurointi vaatii vähän enemmän tietoteknisiä valmiuksia. Lehtien aktivointi SFX:ään on useimmissa tapauksissa varsin yksinkertaista, mutta ongelmatapauksia toki myös on. Osa kirjastojen informaattikoista ja ehkä myös lehtivastaavista on myös melkoisia atk-osaajia, mutta ei suinkaan kaikki. Voisikin kysyä, olisiko syytä järjestää kirjastojen atk-osaajille tietoteknisemmin painottunutta koulutusta, jotta nämä voisivat tukea oman yksikkönsä Metalib- ja SFX-luettelointia ja jotta **Teemu Nuutinen** ei joutuisi niin koville joutuessaan koko ajan neuvomaan kaikkia ihan niin monissa asioissa.

Paljon on siis NELLI-rintamalla tehtävää ja paljon asioita organisoitavana. Kaikkea ei tarvitse saada tehtyä kuukaudessa tai kahdessa. Sitä paitsi tämän hankkeen myötä HY:n kirjastojen välille kehittyy uudenlaisia yhteistyökuvioita ja –verkostoja, uutta yhteistyökulttuuria!!!

*Eeva Peltonen
kirjastonhoitaja
Valtiotieteellisen tiedekunnan kirjasto
puh. 191 22553
eeva.peltonen at helsinki.*